

Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Факультет психології, комунікацій та перекладу
Кафедра української мови, історії та інформаційної діяльності
Bingöl Üniversitesi (Турецька Республіка)
Bartın University (Турецька Республіка)
Necmettin Erbakan University (Турецька Республіка)
Univerzita Palackého v Olomouci (Чеська Республіка)
Transport and Telecommunication Institute (Латвія)
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Матеріали
VII Міжнародної наукової конференції
«МОВА ТА КУЛЬТУРА У ПРОСТОРІ
НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ:
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

12 березня 2025 року

Київ 2025

УДК 811+008J:001.12/18:378.4(477.411)КАІ(082.1)

M741

Мова та культура у просторі новітніх технологій: проблеми сучасної комунікації : матеріали VII Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 12 березня 2025 р.; ДУ «Київський авіаційний інститут» / за заг. ред. А.В. Сібрук. К., 2025. 136 с.

Містить матеріали наукової конференції з проблем сучасної комунікації мови та культури у просторі новітніх технологій.

Редакційна колегія

доктор пед. наук, доцент Н.І. Мельник

кандидат пед. наук, доцент А.М. Кокарева

кандидат філол. наук, доцент А.В. Сібрук

Рекомендовано до друку Вченою радою ДУ «Київський авіаційний інститут» (протокол № 6 від 23.04.2025)

© Колектив авторів, 2025; © Київський авіаційний інститут

ЗМІСТ

АНТОНЧУК Олександр

*ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ
СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ЗМІСОВОЇ ЛІНІЇ*

НАВЧАННЯ.....8

БЕМ Наталія

*ПРОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНЦІВ СВІТОВИМ
КОНГРЕСОМ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ*

(СКУМО).....10

ВАРЕНКО Володимир

*ІНТЕРАКТИВНІ ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ*.....13

ВИНОГРАДОВА Юлія

*ОБСТАВИНИ ДЕТЕРМІНАНТИ ЯК ЧИННИК ВАРІАТИВНОСТІ
СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОМУ*

ДИСКУРСІ.....16

ГАЖУК-КОТИК Лілія

*УКРАЇНОЗНАВЧИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ДІАЛЕКТНОЇ МОРФОЛОГІЇ В
НУШІ*.....18

ГІМБЕР Хритисна ЛИТВИНСЬКА Світлана

*УКРАЇНСЬКА МОВА – ЦЕ ЗБРОЯ У БОРотьБІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ
УКРАЇНИ*.....20

ГРОНА Наталія

*ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН:
ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ МОВНОЇ*

ОСОБИСТОСТІ.....22

ДИЯК Олена

*ІНТЕЛЕКТ-КАРТА ЯК ЗАСІБ УПОРЯДКУВАННЯ Й УНАОЧЕННЯ
ІНФОРМАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ*

СФЕРІ.....24

ДОБРОВОЛЬСЬКА Людмила

МОТИВАЦІЙНІ ОСНОВИ ПОЗИВНИХ УКРАЇНСЬКИХ

ВІЙСЬКОВИХ.....26

ДУБИК Христина

*ЛЕКСИКА РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ: ФУНКЦІЇ ПОЗАНОРМАТИВНИХ
ЛІТЕРАТУРНИХ
ОДИНИЦЬ.....*

28

KABADAYI Abdülkadir

*EARLY BILINGUALISM: UNLOCKING COGNITIVE
SUPERPOWERS.....*

33

KABADAYI Abdülkadir

*FROM SCREENS TO SPEECH: YOUTUBE AND LANGUAGE
GROWTH.....*

38

КІРІЛІЧЕВА Владена

*КОМУНІКАТИВНІ ФУНКЦІЇ ЕВІДЕНЦІЙНОСТІ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ
АСПЕКТ.....*

45

КОРНУХ Олександр ЛИТВИНСЬКА Світлана

*УКРАЇНСЬКА МОВА – ЗВ'ЯЗОК
ПОКОЛІНЬ.....*

47

КОЧУКОВА Наталія

*ЕКОНОМІЧНІ НЕОЛОГІЗМИ В МОВІ УКРАЇНСЬКИХ
МЕДІА.....*

48

КУЗЬМИЧ Оксана

*РЕДУКЦІЯ ЯК СИНТАКСИЧНЕ ЯВИЩЕ В СУЧАСНІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....*

50

КУЧЕРЕНКО Ірина

*ФЕМІНІТИВИ ЯК ВИРАЗНИК ГЕНДЕРНОЇ РІВНОПРАВНОСТІ
В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....*

53

ЛИТВИНСЬКА Світлана

*РЕПОРТАЖ У МЕДІЙНОМУ ІНТЕРНЕТ-
ПРОСТОРІ.....*

56

МАМЧУР Лідія

АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....

58

MYHOL Valentyna SLYNKO Iryna

FEATURES OF THE TRANSLATION AND FUNCTIONING OF

COMPLEX ENGLISH TERMS IN THE FIELD OF MARKETING	62
--	----

NESTEROVA COŞKUN Svitlana <i>EXPANDING THE CONCEPT OF KNOWLEDGE IN THE AGE OF AI AND MOLECULAR BIOLOGY: THE NEED FOR REDEFINITION</i>	66
---	----

ОНУФРІЙЧУК ГАННА <i>ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ</i>	68
---	----

ПАВЛЮК Наталія <i>МОВНА ОСОБИСТІСТЬ У ДОБУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	71
--	----

ПЕТРЯНИК Маргарита ЛІТВИНСЬКА Світлана <i>УКРАЇНСЬКА МОВА – ЗАПОРУКА ІСНУВАННЯ НАЦІЇ</i>	73
--	----

ПОКРОВСЬКА Таїсія <i>СЕМАНТИКО-СЛОВОВІРНА СВОЄРІДНІСТЬ ТЕАТРАЛЬНОГО СЛЕНГУ В ЧЕСЬКІЙ ІНТЕРНЕТ- КОМУНІКАЦІЇ</i>	75
--	----

ПОЛІЩУК Орест <i>ДОСЛІДЖЕННЯ СИНТАКСИЧНОЇ СКЛАДНОСТІ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО ТЕКСТУ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ</i>	77
---	----

ПРИБЛУДА Людмила <i>ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА ТЛІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСІВ</i>	80
---	----

ПРИХОДЬКО Оксана <i>ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ДИСКУРСІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ОСВІТНЬОЇ І НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	82
---	----

РИЧАГІВСЬКА Юлія <i>ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІ АНТРОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР</i>	85
--	----

СЕМАШКО Тетяна <i>ВПЛИВ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА ПРОЦЕС МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ</i>	87
---	----

СЕНЧИЛО-ТАТЛІЛІОĞЛУ Надія

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРА ЧИТАННЯ:

ВПЛИВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 89

SIBRUK Anastasiia, KHALINOVSKA Lyudmila

ONLINE COMMUNICATION TOOLS IN THE EDUCATIONAL

SYSTEM 92

СТАШКЕВИЧ Оксана

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР 95

СТОРОЖЕНКО Гліб

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЮРИДИЧНІЙ АРГУМЕНТАЦІЇ:

ЛІНГВІСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ І ЗАГРОЗИ 97

СТОРОЖЕНКО Ліна

ПОЛІТИЧНА РИТОРИКА НЕТОКРАТІЇ: ЯК ІНФОРМАЦІЙНІ

МЕРЕЖІ ЗМІНЮЮТЬ КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІНЦІВ 99

СТОРОЖЕНКО Ярина

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І ПЕРСОНАЛІЗОВАНІ ФІНАНСОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ:

МОВНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ 101

TATLILIOĞLU Kasım

WHAT IS PSYCHOLINGUISTICS: A CONCEPTUAL PERSPECTIVE 103

TEMİZ Nihan

THE ROLE OF LIBRARIES IN CRISIS MANAGEMENT:

ADAPTATION, COMMUNICATION AND RESTRUCTURING 109

ТІМЧЕНКО Максим ЛІТВИНСЬКА Світлана

УКРАЇНСЬКА МОВА – ГОЛОС НЕЗЛАМНОГО НАРОДУ 118

ФІЛІПЧУК Марія

ОСНОВНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ МОВНОЇ КАРТИНИ

СВІТУ В УКРАЇНІ 120

ФАЗИЛОВ Арелан

РОЗКЛАДКА НА КЛАВІАТУРУ ДЛЯ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ

МОВИ, ЯК ЗАСІБ КОДИФІКАЦІЇ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ 122

ЧЕРПКО Сергій

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ЦАРИНІ ВІДНОСИН МІЖ

НАЦІОНАЛЬНИМИ КУЛЬТУРАМИ124

ЧЕРНУХА В'ячеслав ЛИТВИНСЬКА Світлана

УКРАЇНСЬКА МОВА – СИМВОЛ СТІЙКОСТІ,

БОРотьби й незламності народу126

ШЕВЧУК Світлана

ЗВЕРТАННЯ ЯК ВЕРБАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ

ОСОБЛИВОСТЕЙ У

МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ128

ШКАРБАН Тамара

ДЕМІНУТИВНА ЛЕКСИКА В СУЧАСНІЙ ЖІНОЧІЙ ПРОЗІ131

ШУЛЬЖУК Наталія

СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ133

ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІ АНТРОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР

Антропоніми – це особливий в кожній мові пласт лексики, що формувався від впливом цілого комплексу мовних і позамовних чинників та впродовж століть набув специфічних національних (регіональних) рис. У художньому творі антропонім стає літературно-художнім онімом, а з-поміж усіх його функцій на перший план виходить стилістична, яка реалізується через звучання, морфологічне оформлення та значення його основи [Белей: 113]. Антропонімікон будь-якого літературного твору розглядають як складну систему, утворену різноплановими одиницями. Вони наділені значним характеристичним потенціалом і зазвичай відіграють неабияку роль у реалізації письменницького задуму.

Регіональні власні імена в художній літературі зберігають самобутні риси й здатність окреслювати часопростір. Крім того, ці оніми можуть містити специфічні ознаки, що вказують на вплив сусідніх антропосистем і сигналізують про формування на перетині культурних традицій. Проілюструємо це прикладами з роману Василя Шкляра «Троща», у якому автор звертається до історичного періоду боротьби УПА на західноукраїнських теренах після II Світової війни. Письменник докладно описав місцевість, де розгорталися події, означивши її відповідними топонімічними назвами.

Виразниками регіонального колориту у творі стала група літературно-художніх антропонімів, серед яких Влодко, Місько, Дзідзьо, Осип, Стефа (Стефця), Зоня (Зонька): Здається, це розумів навіть Влодко, тому й не вірив мені [Шкляр: 335]; Попереду йшов Місько, випереджаючи нас на кільканадцять метрів [Шкляр: 173]; Була ще та рання пора, коли «хвилинку» не атакують завсідники, і ми зі Стефою трохи погомоніли [Шкляр: 33].

Усі наведені особові імена та псевдоніми називають персонажів із числа місцевих мешканців і природно влітаються в

художнє полотно. Характерні фонетичні й морфологічні риси в оформленні цих антропонімів відсилають читачів до південно-західного наріччя української мови. Частина особливостей не лише окреслює регіональні традиції найменування, а й засвідчує зв'язок із польською мовою. Наприклад, здрібніло-пестлива форма власного імені Влодко репрезентує питому для нашої мови модель із суфіксом -к(о), а також містить фонетичну рису польської мови – відсутність повноголосся -оро-, -оло- (порівняймо: Володимир (укр.), Włodzimierz (пол.)). Така сама модель відбита при творенні розмовної форми Місько (Михайло (укр.), Michał (пол.)), що побутує в наддністрянському діалекті та, очевидно, походить від польського здрібнілого імені Miś. До спільного фонду двох мов належать варіанти жіночих імен Стефа (Стефця), Зоня (Зонька), які користуються особливою популярністю на українсько-польському помеж'ї.

Отож, географічний чинник, періоди спільної історії двох народів сприяли взаємопроникненню мов, що знайшло відображення також на рівні традицій найменування осіб. Перейшовши в літературно-художній вжиток, регіональні антропоніми зберігають виразний місцевий колорит і, крім локалізації подій, функціують як маркери діалогу культур.

Література

1. Белей Л. Нова українська літературно-художня антропонімія : проблеми теорії та історії. Ужгород : Карпати, 2002. 212 с.
2. Ричагівська Ю. Є., Захарчук О. В. Художні функції діалектизмів у романі Василя Шкляра «Троща». Лінгвістичні студії молодих дослідників : збірник наукових праць. Рівне : РДГУ. Вип. 13. 2023. С. 100–104.
3. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : словник-довідник / ред. В. М. Русанівський, НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, 3-тє вид., випр. К. : Наукова думка, 2005. 334 с.
4. Grzenia Jan. Słownik imion. Wydawn. Nauk. PWN, 2002. 362 s.
5. Шкляр Василь. Троща. Харків : КСД, 2021. 416 с.